

Αγία Φιλοθέη

Της κα Γιατράκου

σελ. 2

Τιμή στη Χία Μάννα

Της κα Ζαχαρού-Λουτράρη

σελ. 3

Οι Έλληνες πρωθυπουργοί που πέθαναν στην ψάθα

Της κα Νίκη Παπάζογλου

σελ. 4

Γιατί τα παιδιά λένε ψέματα;

Της Δρ. Ίλια Θεοτοκά

σελ. 5

Μήνυμα της προέδρου

Σήμερα 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015, στο Δρομοκαΐτειο ίδρυμα στις 11.30 άρχισε η γιορτή που λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο για το κόψιμο της πίτας και διάφορες άλλες εκδηλώσεις.

Είναι μία ωραία ημέρα κατά την οποία, όλοι οι εργαζόμενοι και μη παρευρίσκονται στην ωραιότατη αίθουσα διαλέξεων και άλλων εκδηλώσεων του ιδρύματος, όπου βράβευσαν και τους μαθητές των εργαζομένων που άριστευσαν σε διάφορες ανώτερες σχολές.

Συγκινημένοι όλοι παρακολουθήσαμε τα νέα παιδιά που έπαιρναν τα βραβεία τους και καμαρώναμε μαζί με τους γονείς τους. Χαιρετισμούς απεύθυναν πρώτον ο πρόεδρος του Δρομοκαΐτειου κο Ισίδωρος Πρώιος. Ένας άνδρας ανώτερος πνευματικά, με ήθος, ευγένεια και πραγματική ανάλωση πνευματική και σωματική στην προσφορά του προς το ίδρυμα, αναλαμβάνοντάς αυτό στους πιο δύσκολους καιρούς που έχει περάσει έως τώρα το ευαγές και πολύτιμο για την κοινωνία και τους ανθρώπους το Δρομοκαΐτειο θεραπευτήριο.

Κατόπιν ο κύριος πρόεδρος κάλεσε τον παρευρισκόμενο δήμαρχο Χαϊδαρίου να απευθύνει χαιρετισμό, ο οποίος γνωρίζοντας την πολυτιμότητα του ιδρύματος χαρακτήρισε απαράδεκτη κάθε ενέργεια που θα μπορούσε να υποβαθμίσει και στο ελάχιστο τις αναντικατάστατες υπηρεσίες που προσφέρει το Δρομοκαΐτειο. Κατόπιν κάλεσε τον πρώην πρόεδρο Κο Τσιική να πει δύο λόγια και κάλεσε και την γράφουσα σαν πρόεδρο του Σωματείου Των Φίλων του Δρομοκαΐτειου.

Μίλησα λοιπόν για τις προσφορές μας στο ίδρυμα, για την αγάπη και την συμπαράσταση μας στους φιλοξενούμενους και εργαζομένους σε αυτό και διαβεβαίωσα ότι το Σωματείο μας συμπαραστέκεται αμείωτα επί 28 ΧΡΟΝΙΑ, από την ίδρυσή του, υλικά, πνευματικά και ηθικά.

Διαβεβαίωσα, πως πάντα θα είμεθα αρωγοί, υλικά, πνευματικά και θυσιαστικά, συμπαραστάτες και ένθερμοι υποστηρικτές του, όχι γιατί αυτό είναι το έργο και ο σκοπός μας, αλλά και γιατί το αξίζει, αφού είναι ένα από τα πρώτα αν όχι το πρώτο ψυχιατρικό νοσοκομείο στην χώρα μας και γενικά στον βαλκανικό χώρο.

Κατόπιν η χορωδία του ιδρύματος με συμμετοχή του πρώην προέδρου κου Αναστάσιου Τριπολίτη, ο οποίος διαθέτει και ωραία φωνή, έψαλλαν τα κάλαντα και ιδιαίτερα τα Χιώτικα αφού ως ναυτότοπος εξυμνεί τούς ναυτικούς και την λαχτάρα και προσμονή τού ερχομού τους.

Το Δρομοκαΐτειο πριν κτιστεί γύρω του η Αθήνα. Διακρίνεται η αρχαία Ιερά οδός

Ο κος πρόεδρος Ισίδωρος Πρώιος έκοψε την βασιλόπιτα και μετά όλοι οι παρευρισκόμενοι καθίσανε να πούμε τον προσφερόμενο καφέ ή αναψυκτικό.

Θέλω λοιπόν σήμερα αγαπητές φίλες και φίλοι και ιδιαίτερα στα μέλη μας να στείλω ένα μήνυμα προς όλους.

Γνωρίζοντας καλά το τι σημαίνει το Δρομοκαΐτειο θεραπευτήριο, ποιες είναι οι άριστες υποδομές του και οι υπηρεσίες που προσφέρει και οι οποίες για να αντικατασταθούν χρειάζονται άλλα τόσα χρόνια, όσα το Δρομοκαΐτειο έχει από το 1887 ΠΟΥ ΙΔΡΥΘΗΚΕ μέχρι σήμερα.

Απευθύνω λοιπόν έκκληση προς όλους με κάθε μέσον που διαθέτουν να φωνάξουν κάτω τα χέρια από το Δρομοκαΐτειο. Είναι το διαμάντι του τόπου μας, και της ανθρώπινης φιλαλληλίας. Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβαθμίσει, ένα αγαθό που είναι προπύλαιο της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Πρέπει να είμαστε όλοι υπερήφανοι, προτείνω δε, μια επίσκεψη στα μουσεία του στην βιβλιοθήκη του, στα υπέροχα αρχιτεκτονικού ρυθμού κτίρια του, και γενικά, στο υπέροχο περιβάλλον του.

Το Σωματείο μας και εγώ ιδιαίτερα σας ευχαριστούμε για την αγάπη σας.

Ευλκρινά Ανδρονίκη Σκαρβέλη

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 24 του καταστατικού προσκαλούνται τα μέλη του Σωματείου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ» στην ετήσια Γενική Συνέλευση και τις αρχαιρεσίες, η οποία θα λάβει χώρα τη Δευτέρα 16 Φεβρουαρίου 2015 και ώρα 17.00 σε αίθουσα του ξενοδοχείου «METROPOLITAN» (ΧΑΝΔΡΗ), Αθηνών, Λεωφόρος Συγγρού 385.

Θέματα ημερησίας διατάξεως:

1. Διοικητικός και Οικονομικός απολογισμός του έτους 2014.
2. Εγκριση πεπραγμένων και διαχείρισης.
3. Απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη Διοικητική ή Διαχειριστική.

4. Εγκριση προϋπολογισμού του έτους 2015.

5. Εκλογή 3μελούς Εφορευτικής Επιτροπής.

6. Εκλογή 11 μελών για το Δ.Σ. και 3 μελών για την Εξελεγκτική Επιτροπή.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, καλούνται τα μέλη μας σε Επαναληπτική Γενική Συνέλευση, την ίδια μέρα, στον ίδιο τόπο μετά από μία ώρα, δηλαδή τη Δευτέρα 16 Φεβρουαρίου 2015 και ώρα 18.00.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται με έγγραφη αίτηση από τους ενδιαφερομένους τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, δηλ. μέχρι και 13/2/15.

Πληροφορούνται επίσης τα μέλη μας, ότι στον ίδιο

χώρο και μετά το πέρας της Γενικής Συνέλευσης, θα γίνει η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης Πίτας του Σωματείου μας και θα ανταλλάξουμε τις ευχές μας για τον καινούριο χρόνο, πίνοντας τον καφέ μας.

Εμείς θα είμαστε όλοι εκεί και θα σας περιμένουμε για να ανταλλάξουμε προσωπικά με τον κάθε ένα τις ευχές.

Μετά τιμής
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
Ν. Σκαρβέλη

Ο Γεν. Γραμματέας
Ευάγγελος Ναλπάντης

Την συνδρομή ή οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση προς το Σωματείο «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ» μπορείτε να καταθέσετε στον παρακάτω λογαριασμό: 00260064940200183718 Eurobank

ΑΓΙΑ ΦΙΛΟΘΗ

(Υπό Δρ. Φιλ. Μαρία Ελευθερίας Γ. Πατράκου)

Στην χορεία των Μεγάλων Διδασκάλων και αναμορφωτών του Γένους, εντάσσεται και η Αγία Φιλοθέη, η Αθηναία. Βρισκόμαστε στον δέκατο έκτο αιώνα, ίσως απ' τους βαρύτερους για την Ελλάδα και την Αθήνα ειδικότερα. Η γραφίδα των περιηγητών περιγράφει με τα μελανότερα χρώματα την κατάσταση: «... είναι χερσωμένη, μοιάζει με σκλάβια ... που την αποκαλούσαν άλλοτε άνθος του κόσμου. Και τα περιλαμπρα μνημεία της και τα κτίριά της σωριασμένα ...». Αυτά συνέβαιναν το 1530.

Ο ίδιος περιηγητής καταγράφει τους βαρύτερους φόρους που εισέπρατταν από τους Έλληνες οι Τούρκοι κατακτητές. Ανάλογες παρατηρήσεις κάνει και ο γραμματικός του Γάλλου περιηγητή d' Agamou. Οι κάτοικοι της δεν ξεπερνούσαν τις 6.000. Ένδεχομένως οι Αθηναίοι τούρκεψαν από βίαιο εξισλαμισμό και η Αθήνα δεν μπόρεσε να αποφύγει το παιδομάζωμα, όπως εξ άλλου, προκύπτει από το χρονικό του Λάμπρου. Το κακό επιτείνεται από τις θεομηνίες και την πανώλη που ξεκληρίζουν ολόκληρες οικογένειες. Αδιάψυστα τεκμήρια αποτελούν τα χαράγματα στις κολώνες των αρχαίων μνημείων που αναφέρονται στα ονόματα των απαγχονισθέντων από τους Τούρκους, καθώς επίσης ονόματα άλλων που πέθαναν από λοιμούς. Παράλληλη μάστιγα, η πειρατεία. Το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων ανησυχητικό. Τα ανήσυχα πνεύματα έφυγαν για την Δύση. Η γλώσσα των Αθηναίων ανεμείχθη με των Άρβανιτών, σύμφωνα με τις πληροφορίες του Θεοδόση Ζυγομαλά. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για ύπαρξη σχολείων. Πιθανώς τα αρχοντόπουλα να μορφώνονταν με οικοδιδασκάλους ή από τον παπά, με λίγα γράμματα από το Ψαλτήρι.

Μέσα σ' αυτές τις τραγικές συνθήκες της πρώτης Τουρκοκρατίας γεννιέται στο αρχοντικό του Άγγελου Μπενιζέλου και μετά από πολλές προσευχές ή Παρασκευούλα - Ρεβούλα. Ο πατέρας της, ένας απ' τους δημογέροντες των Αθηνών, κι η μητέρα της Συρίνα από την οικογένεια των Παλαιολόγων.

Η μικρή Ρεβούλα απέκτησε έπιμελημένη μόρφωση κοντά σε ιδιωτικό δάσκαλο, σπάνια περίπτωση για την εποχή, αλλά κυρίως για τα κορίτσια. Κατά το παράδειγμα της μητέρας της αγαπούσε από μικρή τις έλεημοσύνες. οι γονείς της την υπάνδρευαν σε ηλικία 14 ετών, από τον φόβο του Κατακτητή, παρά τις δυσκολίες και αντιδράσεις της και σύμφωνα με το συναξάρι της «έστερξε και ακουσίως συνεζεύχθη νομίμως άνδρι, οστις με το να έτυχε γνώμης σκληρής και σχεδόν απανθρώπου, την έθλιβε καθημερινώς με διαφόρους κακώσεις και τιμωρίας». Σε ηλικία 17 ετών μένει χήρα, ξαναγυρίζει στο πατρικό και δεν προχωρεί σε δεύτερο γάμο παρά την παρακίνηση των γονέων της.

Η Ρεβούλα τώρα προσανατολίζεται προς τον Θεό εξ ολοκλήρου και προς την πτωχή, ανήμπορη, σκλάβια, ταλαιπωρημένη και παραστρατημένη γυναίκα, προς τα όρφανά, τους αιχμαλώτους, στα σκλαβοπάζαρα, που τους αισθάνεται ν' απλώνουν το χέρι και να ζητούν την βοήθειά της.

Μετά τον θάνατο των γονέων της κληρονομεί την απέραντη περιουσία τους. Το αρχοντικό των Μπενιζέλων που σώζεται ακόμη στην Πλάκα και πολλά κτήματα στα Πατήσια, Περισσό, Καλογρέζα, Φιλοθέη, Ψυχικό και άλλοι.

Η αρχοντοπούλα Ρεβούλα με την χάρη του Θεού παίρνει την γενναία απόφαση να δράσει στην Τουρκοκρατούμενη Αθήνα. Να ελαφρύνει τον ανθρώπινο πόνο, να μετριάσει την σκλαβιά, να καταπολεμήσει την αμάθεια. Δεν ενδιαφέρεται για την προσωπική της ήσυχία, αλλά για τον πόνο που υπάρχει γύρω της.

Με πρώτο ανθρώπινο πυρήνα τις γυναίκες που εργάζονταν στο πατρικό της σπίτι χτίζει κοντά στην σημερινή Μητρόπολη των Αθηνών, στον περίγυρο της εκκλησίας του Αγίου Ανδρέα, τον Παρθενώνα της, γύρω στο 1571, στον οποίο αφιερώνει την περιουσία της. Η σταυροπηγιακή αυτή μονή συνδέεται άρρηκτως με την ιστορία του τόπου επί Τουρκοκρατίας, «ούχι άπαξ καταδιωκόμενους επροστάτευσε και περιέσωσε και φυγάδευσε, ούχι άπαξ κατεστράφη υπό των Τούρκων και πριν και αφού η ιδρύσασα ταύτην έπεσε θύμα του ιερού καθήκοντός της». Μεγαλύτερη καταστροφή, θα ύποσται η Μονή κατά τη Μοροζίνη λαίλαπα του 1687.

Παρά τις άπειρες δυσκολίες ή «Κυρά τ' Αγγέλου, ή Κυρά των Αθηνών, ή Μαϊστρα», όπως την αποκαλούσαν, δεν κάμπτεται. Το Μοναστήρι χάρη σ' αυτήν, πλαισιωμένο από μοναχές και τις μοναστηρίσιες, τις εξωτερικές, όπως τις έλεγαν, γίνεται κυψέλη εργασίας. Με εργαστήρια και αργαλειούς, με κεντήστρες, ράφτρες και γυναίκες που εργάζονταν για την επιβίωσή τους. Κι ενώ οι μοναχές είχαν κανονικά κελιά, η Αγία είχε για τον έαυτό της ένα ασκηταριό, που κατέβαινε με πολλά σκαλοπάτια.

Αλλά, η Φιλοθέη δεν φροντίζει μόνο για την ικανοποίηση των υλικών αναγκών των εργαζομένων. Επιθυμεί να κτυπήσει την αμάθεια. Και ιδρύει το πρώτο Σχολείο Θηλέων στη νεώτερη Ιστορία της Ελλάδας και της Ευρώπης, στην έρειπωμένη Αθήνα. Αυτό θα είναι στο έξις ή έλπίδα του Γένους, ύστερα από την πτώση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, που θα προστατεύσει τα κορίτσια από την αυθαιρεσία των Τούρκων και θα προφυλάξει το Γένος από τους εξισλαμισμούς, θα δυναμώσει την πίστη στην Θρησκεία και στον Έλληνισμό. Θα φυλάξει ένα πλήθος πτωχών ευκατάστατες κόρες στην μονή, στα μετόχια της σε συγγενικά σπίτια ή σε γύρω νησιά.

Πρωτοποριακή ή κίνηση της Φιλοθέης στον χώρο της παιδείας, της φιλανθρωπίας, της κοινωνικής προσφοράς. Μία νέα Βασιλειάδα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το παιδευτικό και φιλανθρωπικό της συγκρότημα. Με Σχολεία, Γηροκομείο, εργαστήρια και χειροτεχνεία, Νοσοκομείο, ξενώνα, για να φιλοξενούνται οι περαστικοί, όρφανοτροφείο.

Έργο θαυμαστό για μιá εποχή δύσκολη στην Ελλάδα, όπως μαρτυρούν ακόμη και ξένοι και ετερόδοξοι, ακόμη και ο καθολικός επίσκοπος Ζακύνθου Paulo Del Grasso, σε επιστολή που απηύθυνε στον Δόγη της Βενετίας. Φαινόμενο στην παγκόσμια ιστορία της παιδείας και κοινωνικής προνοίας. Κι όλα αυτά, αγνοώντας τις επικρίσεις και τους ψιθυρισμούς. Συγκινητικές οι μαρτυρίες της εποχής. Κι όταν χάρη στην φιλανθρωπία της Φιλοθέης άδειαζαν οι αποθήκες και τα κελάρια της Μονής, ή Φιλοθέη με πίστη αντιμετώπιζε τους γογγυσμούς των μοναχών. Κι η βοήθεια έρχεται αναπάντεχα από διάφορα μέρη ακόμη κι απ' τους Έλληνες της Βραΐλας της Ρουμανίας, που επισκέφθηκαν την Μονή. Η Φιλοθέη αναζωογονεί το ράσο της τρέχει ασταμάτητα, από τον κατή στον βοεβόδα, κι απ' τον φλαμπουριάρη στον σούμπαση. Αγοράζει απ' τα σκλαβοπάζαρα παρθένες, βοηθάει αιχμάλωτες να δραπετεύσουν, δίνει μπαξίσια και παίρνει χριστιανές από τα χαρέμια. Κι όλες τις φυγαδεύει με ανθρώπους δικούς της στα νησιά, στην Άνδρο και στην Τζιά, στα μετόχια που έκτισε γι' αυτό τον σκοπό. Κι από εκεί ήσυχα τις στέλλει στις πατρίδες... τους.

Τα βενετικά Άρχεα μας παρέχουν πολύτιμες ιστορικές ειδήσεις για την φιλανθρωπική δράση της Αγίας. Οι προσπάθειες της Αγίας σε όλους τους τομείς πρωτοποριακές. Ήδη από τον 16ο αιώνα η Φιλοθέη είχε λύσει το θέμα των φυλετικών διακρίσεων, βοηθούσε αδιακρίτως Έλληνες και Τούρκους, πιστούς και άπιστους. Ακόμη και Τουρκάλες κατέφευγαν στο Μοναστήρι της και κάποιες από αυτές έγιναν χριστιανές και μοναχές, γεγονός που έξηπτε περισσότερο την μανία των Τούρκων εναντίον της. Συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, ύφίσταται μαρτύρια. Η ίδια γράφει: «... καθ' έκαστην ώραν με έδιδαν μαρτύριον να γίνω τούρκισσα, εγώ τε και οι άδελφές ή να με καύσουν». Για τον σκοπόν αυτόν υποχρεώνεται να δώσει στους Τούρκους «όγδοήκοντα χιλιάδες άσπρα», γεγονός που οδήγησε το μοναστήρι σε χρέος βαρύτατο.

Πιεσμένη από την ανάγκη αυτή, η Φιλοθέη επιτυγχάνει τους σκοπούς της αναπτύσσοντας όχι απλώς δημόσιες αλλά διεθνείς σχέσεις. Κι απευθύνεται με επιστολή της στον Δόγη της Βενετίας και στην Γερουσία της Βενετίας, ζητώντας βοήθεια για να εξοφλήσει το χρέος των εξήντα χιλιάδων άσπρων, που χρεωστούσε η Μονή. Η επιστολή της αυτή σώζεται στα Άρχεα της Βενετίας. Μετά από εξονυχιστική εξέταση του θέματος, η Γερουσία της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας αποφασίζει στις 7.8.1583 με 147 ψήφους υπέρ και 2 κατά να δοθεί επιχορήγηση 200 χρυσών τζεκινίων κι έτσι η Μονή ανακουφίστηκε από την αγωνία του Τούρκου. Κι ο Μέγας Λογοθέτης Ίεραξ, ο οποίος έστάλη από την Κωνσταντινούπολη στην Αθήνα, θαύμασε την εργασία της Φιλοθέης, της σπουδαίας και δυναμικής γυναίκας που κρυβόταν κάτω από το ράσο. Βεβαίως, για το γιγάντιο έργο της γνώρισε και τον φθόνο, ακόμη κι από τους συμπατριώτες της, όπως προκύπτει από την ακολουθία της: «Οί άττικοί ... τας μὲν άρετάς μισούσιν τας δὲ κακίας φιλούσι ... διὰ τούτου οὖν και αυτή σιωπή πολλὰς ὕβρεις ακούουσα, ὡς ἤχους θαλάττης, κλύδωνι μαινομένης ...». Αύτος, δυστυχώς, είναι πάντοτε ο φόρος των μεγάλων ιδανικών. Αλλά, κι οι Τούρκοι ποτέ δεν χώνεψαν τούτη την καλόγρια, που είχε μετατρέψει το μοναστήρι σε έστία έθνικής ακτινοβολίας. Η αυταπάρνηση και οι θυσίες της ήταν μιá πρόκληση γι' αυτούς. Ζητούσαν διαρκώς εύκαιρία να την εξοντώσουν. Έτσι, στις 2 Οκτωβρίου του 1588, παραμονή της γιορτής του Αγίου Διονυσίου του Άρεοπαγίτου, κατά την όλονυκτία μπήκαν πέντε Τούρκοι σαν σίφουνες στην Έκκλησία, «ήρπασαν την Φιλοθέη και από τας περισσὰς μαστίγας και τὰ τραύματα την άφησαν σχεδόν ήμιθανή».

Έζησε η Αγία μέχρι τις 19 Φεβρουαρίου 1589, μέρες μαρτυρικές και ποτέ δεν συνήλθε από τις φρικτές κακώσεις.

Πέρασε στην χορεία των νεομαρτύρων που πότισαν με το αίμα τους το δένδρο της δικής μας ελευθερίας. Μετά τον θάνατό της εύωδίασε ο τόπος, όπου την είχαν αποθέσει, και μετά ένα χρόνο βρέθηκε το σώμα της άκέραιο. Το μοναστήρι συνέχισε την δράση του μέχρι τις ήμέρες της Έπαναστάσεως με δάσκαλο κάποιον καλόγηρο Παΐσιο.

Μετά από δέκα χρόνια το Πατριαρχείο ανακήρυξε την Φιλοθέη Αγία και όρισε ήμέρα της μνήμης της την 19η Φεβρουαρίου, «Ίνα μη ο πανδαμάτωρ χρόνος λήθην των άνδραγαθημάτων αυτής προξενήση», αναφέρεται στο συνοδικό έγγραφο.

Η Αγία Φιλοθέη λάμπρυνε με την προσωπικότητά, το έργο, την πνευματική της ακτινοβολία ολόκληρο τον 16ο αιώνα στην Αθήνα και αναστήλωσε τους γυρμένους από την σκλαβιά Έλληνες.

Άραγε πόσες τέτοιες προσωπικότητες έχει να επιδείξει η παγκόσμια Ιστορία σαν της «Κυράς τ' αγγέλου της Μαϊστρας», της Φιλοθέης Μπενιζέλου;

ΤΙΜΗ ΣΤΗ ΧΙΑ MANNA

Αθηνά Κ. Ζαχαρού -Λουτράρη
Ομιλία στα αποκαλυπτήρια του Μνημείου:
ΣΤΗ MANNA - ΤΙΜΗ ΣΤΗ ΧΙΑ MANNA
Στις Κατασκηνώσεις «Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός»
στα Σκλαβιά Χίου
25 Οκτωβρίου 2014

«Μαρία ολόχαρη, συ μονάχα μπορούσες να θερμάνεις τον Ιησού μέσα στην αγκαλιά σου, δίνοντάς του μαζί γάλα και φιλιά».

Ο ύμνος στη Μάννα δεν μπορεί παρά να αρχίζει από τη Θεία Μάννα, την Παναγία, την εκλεκτή και μοναδική, που τον Υπερούσιον έτεξε την Άγια Νύχτα και έφερε το Θεό ως άνθρωπο στο δικό μας κόσμο. Έγινε η γέφυρα από τη γη στον ουρανό, η μάννα σύμβολο, η καταφυγή και η σκέπη μας. Η υμνογραφία της εκκλησίας μας και όλες οι τέχνες απέδωσαν πλήθος τα εγκώμια σ' Αυτή, που βάσταξε τον Βαστάζοντα πάντα, που χώρεσε τον Αχώρητον, που με το Μέγα Μυστήριο του Τόκου της έγινε η Μητέρα όλων μας.

Τιμούμε όμως σήμερα και αποτίομε φόρο ύψιστης ευγνωμοσύνης, μέσα από αυτή τη λαμπρή καλλιτεχνική δημιουργία που αξιόθηκε η Χίος της μεγάλης ευλογίας να φιλοξενεί, έργο της προικισμένης γλύπτριας Πωλίνας Κασσιμάτη, ο καθένας μας τη δική του μάννα, τη σεβαστή και πολυαγαπημένη. Η Ιάς, αυτό το συμβολικό της όνομα, με τα παιδιά της, έρχεται με το βαρύ βηματισμό της από τα βάθη της ιστορίας της Ιωνικής γης, στιβαρή, δυναμική και αγωνίστρια, αλλά ταυτόχρονα στοχαστική, γλυκιά και ευαίσθητη και φέρνει μαζί της όλες τις μάννες του τόπου μας και τους σκληρούς αγώνες τους στα πολύπλευρα μέτωπα. Σε τούτη την ομορφότερη περιοχή του κόσμου, την Ιωνία, που σημαδεύτηκε βαθειά από τις μεγαλύτερες δωρεές αλλά και από τους πικρότερους πόνους, η μάννα ήταν αυτή που πάτησε γερά στις προαιώνιες ρίζες, που σήκωσε αγόγγυστα τα βαρύτερα φορτία, που πάλεψε αντρειωμένα με το γενναίο σώμα της, το σπινθηροβόλο πνεύμα της και την ευγενική ψυχή της για να διατηρήσει την τιμή και την υπόληψή της και να αναθρέψει τα παιδιά της με τις πατροπαράδοτες ιερές αξίες.

Ιδιαίτερα όμως σήμερα τιμούμε τη Χία μάννα και σ' αυτήν, στη διαχρονική της πορεία, απευθύνουμε τα λόγια

που ακολουθούν.

Μάννα της Χίου, που στον αιώνων το διάβα έφερες τα παιδιά σου σ' αυτόν εδώ τον ευλογημένο τόπο και μέσα στη δική σου θερμή αγκάλη αναρίθμητα βλέμματα αντίκρισαν το φως του Δημιουργού.

Μάννα της προϊστορικής Χίου, που στις απαρχές της δημιουργίας, όταν ακόμα η νήσος μας ήταν ένα με την Ασία, εσύ τροφός και προστάτης μετέφερες από τόπο σε τόπο τα παιδιά σου και τους δίδαξες την επιβίωση. Εσύ μάννα γλυκιά, στις πρώτες μόνιμες εγκαταστάσεις της ομάδας σου, μαζί με το γάλα σου στάλαζες στις ψυχές τους αξίες και ιδανικά.

Μάννα της αρχαίας Χίου, όταν οι μυκηναίοι Έλληνες και λίγο μετά οι Ίωνες ήλθαν στο νησί, γέννησες και ανέθρεψες τέκνα άξια του ελληνικού μεγαλείου. Εδώ, όπου ο μεγαλύτερος ποιητής των αιώνων έγραψε τα θάνατα έπη του και άλλοι εξέχοντες δόξασαν τον τόπο στα πέρατα του κόσμου, εσύ μάννα Χιώτισσα, καμάρωνες τους καρπούς των κόπων σου. Εσύ, μάννα της υπομονής, έπνιγες το δάκρυ σου, όταν αποχαιρετούσες τα παλικάρια σου για τα μεγάλα ταξίδια τους στις θάλασσες του κόσμου, αλλά το άφηνες να κυλήσει χαρούμενο, όταν τα έβλεπες να έρχονται κουβαλώντας αγαθά και ιδέες. Στη Χίο τη ναυτομάννα, στον ατέλειωτο χρόνο που πρόσμενες την επιστροφή των αντρών, εσύ, μάννα και πατέρας μαζί, επάξια έφερνες σε πέρας τις διπλές βαριές υποχρεώσεις. Εσύ, που την Πατρίδα την είχες ιερή, ξεπροβόδιζες με την ευχή σου τα παιδιά σου στον πόλεμο και ήταν απέραντη η χαρά σου, όταν γύριζαν νικητές. Εσύ όμως θρήνησες πικρά, όταν πρώτα οι Πέρσες και ύστερα ο Μιθριδάτης κατέστρεψαν συθέμελα τον τόπο και έσερναν μυριάδες τα τέκνα σου στη σκλαβιά.

Καθώς οι αιώνες κυλούσαν σ' αυτόν τον προικισμένο αλλά τόσο πολύπαθο τόπο, όταν ήρθε το κήρυγμα της Χριστιανοσύνης, σε σένα, Χιώτισσα μάννα, ανατέθηκε η μεγάλη ευθύνη να μεγαλώσεις τα παιδιά σου με τις χριστιανικές αρχές. Στα χρόνια τα βυζαντινά, εσύ σεμνή και θεοσεβής, με προστάτισσα την Πανύμνητο Μητέρα, έδινες το παράδειγμα της πίστης και της αρετής, πρόσφερε στους πολυάριθμους ναούς και τα λαμπρά μοναστήρια αφιερωμένους πιστούς και αξιόθηκε να δώσεις στον τόπο σου Μάρτυρες και Αγίους. Εσύ πάλι, και στα ειρηνικά και στα ταραγμένα χρόνια, ήσουν δίπλα στα παιδιά σου σε κάθε φιλανθρωπική, πνευματική, οικονομική και στρατιωτική δραστηριότητα.

ΣΤΗ MANNA -ΤΙΜΗ ΣΤΗ ΧΙΑ MANNA
Έργο Πωλίνας Κασσιμάτη
Κατασκηνώσεις
«Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός»
Σκλαβιά Χίου.

Χιώτισσα μάννα, στη γενοβέζικη των 220 χρόνων κατάκτηση, πάλευες να προστατέψεις τα τέκνα σου όχι μόνο από τις φανερές συμφορές της υποδούλωσης, αλλά και από την ύπουλη προπαγάνδα. Ελλάδα και Ορθοδοξία ήταν πάντα οι δύο βάσεις που θεμελιώνες τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών σου.

Και ύστερα, μάννα Χιώτισσα, εσύ στάθηκες ο ακλόνητος βράχος στα χρόνια της μακραίωνης τουρκικής σκλαβιάς. Μεγάλωνες τα παιδιά σου με τις πατροπαράδοτες υψηλές αξίες και ήσουν εσύ που σφυρηλατούσες το χαρακτήρα τους με βαθειά πίστη, άσβηστη φιλοπατρία, ακάματη εργατικότητα, απέραντη φιλομάθεια και αγάπη για τις χαρές της ζωής. Πόνεσες ως τα κατάβαθα της ψυχής σου, όταν οι βάρβαροι σου ξερίζωναν τα σπλάχνα σου στις φοβερές σφαγές του 1822, αλλά βρήκες το κουράγιο να ξαναζωντανέψεις τον τόπο σου και να κρατήσεις γερά την ελληνική ψυχή.

Χιώτισσα μάννα, υποδέχτηκες περίλημπα τον απελευθερωτικό στρατό του 1912 και είχες φυλαγμένη την ελληνική σημαία, που έβαλες στα χέρια των παιδιών σου, όταν τα έστειλες να αγωνιστούν για την πατρίδα. Το ίδιο έκανες στον πόλεμο του '40, όταν ετοίμασες μαχητές που διακρίθηκαν και στους τρεις κλάδους των όπλων, και στην πικρή γερμανική κατοχή πάλεψες πολύ σκληρά για την ελευθερία και την επιβίωση. Στην ελεύθερη Χίο επιδόθηκες με ζήλο στα έργα της ειρήνης. Με την καλοσύνη, την ευγένεια και την περηφάνια σου φρόντιζες στοργικά τα παιδιά σου και τα ανέθρεψες συνεχιστές των πατροπαράδοτων αξιών και των λαμπρών διακρίσεων.

Στην ειρήνη και στον πόλεμο, στον πλούτο και στη φτώχεια, στη χαρά και στο θρήνο, πάντα ήσουν η μάννα της θερμής προσευχής, η μάννα των σπλαχνικών ευχών, η μάννα των ιερών παραγγελμάτων, η μάννα της γλυκιάς απαντοχής, η μάννα της ζεστής αγκαλιάς, η μάννα της απέραντης αγάπης, η μάννα της μεγάλης θυσίας, η MANNA.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΑΨΩΔΙΑ «Ν» ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Είναι γεγονός πως η Οδύσσεια του Ομήρου έχει εκπαιδεύσει γενιές και γενιές Ελλήνων μέσα στους αιώνες, καθώς είναι ταυτόχρονα και μια πρόκληση. Ξυπνά σε κάθε νου, ανάλογα με την προδιάθεσή του, μια σειρά στοχασμών που τον κατευθύνουν από διαφορετική διαδρομή στην Ιθάκη.

Πιο συγκεκριμένα, βλέπουμε για παράδειγμα πως στην ραψωδία «ν» της Οδύσσειας, η φράση που σηματοδοτεί το τέλος του ταξιδιού περιπλάνησης του Οδυσσέα και την αρχή του τελικού, σύντομου ταξιδιού επιστροφής του είναι η εξής: 'Ηδη γαρ τετέλεσται, α μοι φίλος ήθελε θυμός, δηλαδή όλα τελείωσαν τώρα όσα ποθούσε η καρδιά μου. Οι ανάγκες του τελείωσαν. Σε μια επιφανειακή ανάλυση μοιάζει να αφορά τα δώρα και τις γιορτές που έκαναν προς τιμήν του οι Φαίακες. Όμως στην ουσία αποτελεί μια ξεκάθαρη δήλωση που αφορά όλα τα χρόνια του ταξιδιού του. Όσα ποθούσε η καρδιά του αφορούσαν ουσιαστικά τα όσα γνώρισε και έπαθε στη διάρκεια της περιπλάνησής του στις θάλασσες του κόσμου. Όσα έζησε ήταν αποτέλεσμα της δικής του επιθυμίας. Αυτή ήταν που τον έσπρωξε στις επιλογές που με τη σειρά τους έφεραν τα ανάλογα αποτελέσματα. Το επιθυμητικό μέρος της ύπαρξής του ήταν αιτία, τα όσα έζησε ήταν το αποτέλεσμα.

Για να σκεφτούμε, όμως, λίγο παραπέρα. Θέλησε άραγε να περάσει τόσες περιπέτειες και βάσανα; Η ερώτηση αφορά κάθε έναν από εμάς. Η βιαστική απάντηση "μα κανείς δεν θέλει τον πόνο" είναι αυτό ακριβώς. Βιαστική. Τίποτα από όσα ζούμε δεν γίνεται χωρίς την δική μας συναίνεση. Όλα όσα μας συμβαίνουν γίνονται επειδή εμείς τα ζητήσαμε. Αυτή είναι μία από τις πιο ενοχλητικές αλήθειες γιατί παίρνει το βάρος της ευθύνης από τα γεγονότα, τις καταστάσεις και τους άλλους και το αποθέτει στους ώμους μας. Ακόμα και όσα φαίνονται να συμβαίνουν πέρα από την δική μας επιθυμία ή έλεγχο, και αυτά εμείς τα έχουμε επιλέξει. Όχι ως γεγονότα, αλλά ως τρόπο που στεκόμαστε απέναντί τους. Και εδώ γεννιέται ένα ενδιαφέρον ερώτημα: Στοχάσου: τα γεγονότα υπάρχουν από μόνα τους ή η γνώμη μας γι' αυτά τα καθορίζει και ενδεχομένως τα φέρνει σε ύπαρξη;

Πόσες φορές δεν ήμασταν σίγουροι για ορισμένες καταστάσεις που αποδείχτηκαν τελικά

πλάνες; Όσο τις πιστεύαμε ήταν υπαρκτές, όταν όμως διαψευστήκαμε αποδείχτηκαν ανύπαρκτες. Υπήρξαν λοιπόν ή όχι; Βεβαίως μια ροή γεγονότων θα υπάρχει ίσως, αλλά τα γεγονότα δεν έχουν καμιά σημασία από μόνα τους, παρά μόνο αυτήν που εμείς θα τους αποδώσουμε. Για παράδειγμα: Η βροχή πέφτει. Είναι άραγε καλό ή κακό; Αν πέσει πάνω σε διψασμένη γη, χαρακτηρίζεται ευεργετική. Αν όμως πέσει πάνω στην απλωμένη σταφίδα, σε μαλλιά που θέλουν να μείνουν στεγνά ή στη μέση μιας εκδρομής χαρακτηρίζεται από καταστροφική έως ενοχλητική. Αν πέσει στο επιστημονικό στόχαστρο θα αναλυθεί στα συστατικά της, καθώς επίσης και στα σωματίδια που περιέχουν οι σταγόνες. Αν έρθει μετά από δέηση ή μετά τον ινδιάνικο χορό της βροχής θεωρείται θαύμα ή συμπαντική ανταπόκριση. Τι απ' όλα αυτά είναι; Η μεγάλη αλήθεια είναι πως τα γεγονότα είναι απ' εαυτού τους ουδέτερα. Ούτε καλά, ούτε κακά. Ο τρόπος με τον οποίο εμείς θα τα ερμηνεύσουμε θα τους αποδώσει την ιδιαίτερη ποιότητά τους, αλλά και νόημα. Γιατί από μόνα τους δεν έχουν!

Αποκτούν το νόημα που εμείς τους δίνουμε. Σας φαίνεται παράδοση αυτή η ιδέα; Συλλογιστείτε την.

Ό,τι ζούμε εμείς το έχουμε επιλέξει.

Κλείνοντας, ας σημειώσουμε πως μέσα από τις περιπέτειες του Οδυσσέα βλέπουμε τις περιπέτειες της δικής μας ψυχής.

Διευρύνουμε τα όρια της κατανόησής μας για τον τρόπο που λειτουργεί ο ψυχισμός μας μπροστά στις προκλήσεις της ζωής. Μακάρι να σταθεί η Οδύσσεια φωτεινή πηγή έμπνευσης για καθέναν από εμάς στο δικό του ταξίδι επιστροφής στην Επουράνια Πατρίδα.

Υ.Γ. Όλες οι πληροφορίες του παραπάνω κειμένου έχουν ανεξαιρέτως αντληθεί από το βιβλίο "Μυστική Οδύσσεια" της Ιουλίας Πιτσούλη, εκδόσεις ΕΣΟΠΤΡΟΝ, Αθήνα 2005, 5η έκδοση.

Μαρία Φράγκου

Οι Έλληνες πρωθυπουργοί που πέθαναν στην ψάθα...

Μαθήματα πολιτικού ήθους από την πολιτική ιστορία

Γράφει η **Νίκη Παπάζογλου**

Αντίθετα με την επικρατούσα άποψη που θέλει τους αρχηγούς και τα πολιτικά στελέχη αργυρώνητα αντί αδέκαστα καθώς και των αδιαμφισβήτητων περιστατικών διασπάθισης δημοσίου χρήματος που έχουν, κατά καιρούς, δει το φως της δημοσιότητας, τα παραδείγματα πολιτικού ήθους των πολιτικών αρχόντων δεν εκλείπουν εντελώς.

Ανατρέχοντας την πολιτική ιστορία της χώρας, συναντώνται άνθρωποι που υπήρξαν πλουσιότεροι πριν καταλάβουν τον πρωθυπουργικό θώκο. Όταν δεν αποχώρησαν από την ενεργό πολιτική αποδείχτηκε πως όχι μόνο δεν έβαλαν το «δάχτυλο στο μέλι», αλλά «πέθαναν στην ψάθα» όπως είθισται να λέει ο θυμόσοφος λαός.

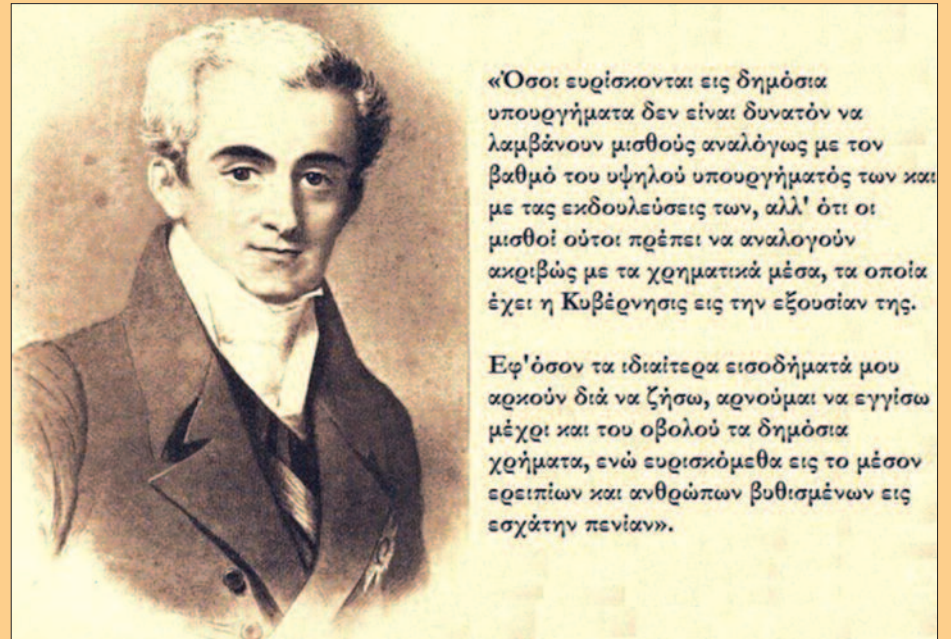
Ιωάννης Καποδίστριας

«Ελπίζω ότι όσοι εξ' υμών συμμετάσχουν εις την κυβερνήσιν θέλουν γνωρίσει μεθ' εμού ότι εις τας παρούσας περιπτώσεις όσοι ευρίσκονται εις δημόσια υπουργήματα δεν είναι δυνατόν να λαμβάνουν μισθούς αναλόγως με τον βαθμό του υψηλού υπουργήματός των και με τας εκδουλεύσεις των, αλλά ότι οι μισθοί αυτοί πρέπει να αναλογούν ακριβώς με τα χρηματικά μέσα τα οποία έχει η κυβέρνηση εις την εξουσίαν της», δήλωνε ο πρώτος κυβερνήτης της χώρας μας, Ιωάννης Καποδίστριας, ήδη από την Δ' εθνοσυνέλευση του Άργους, το 1829, επιχειρώντας να θέσει το ηθικό πλαίσιο στο οποίο θα έπρεπε να κινούνται οι πολιτικοί ταγοί του νεοσύστατου κρατιδίου.

Εκτός των δηλώσεων του και παρότι εύπορος ο ίδιος, ο Ιωάννης Καποδίστριας ζούσε λιτή ζωή μοιράζοντας αρκετή από την περιουσία του στις ανάγκες του κράτους και των συμπολιτών του. Άλλωστε ήδη από όταν ήταν υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας και μεσουρανούσε στην ευρωπαϊκή και διεθνή διπλωματία, έστελνε συνεχώς στην αγωνιζόμενη Ελλάδα πολεμοφόδια και τρόφιμα και σπούδαζε με δικές του δαπάνες πολλούς Ελληνόπαιδες στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Ακόμα και πριν επιστρέψει στην Ελλάδα, κατοικούσε «δύο πτωχικά δωμάτια, είχε μόνο μια άμαξα και έναν υπηρέτη». Κι όταν όλοι των ρωτούσαν πως μπορούσε, απαντούσε: «Όταν αφού εκτύπησα πρώτον τας θύρας των μεγάρων των πλουσίων νηαγκάσθην να κτυπήσω και τας θύρας των πτωχών, ζητώντας τον οβολόν τους προκειμένου να στείλω τρόφιμα και πολεμοφόδια εις τον αγωνιζόμενον ελληνικόν λαόν, έπρεπε να ημπορώ να τους λέγω: Έδωσα πρώτος εγώ τα πάντα. Κανόνισα να μη εξοδεύσω δια τον εαυτόν μου και δια τον υπηρέτην μου περισσότερα από 60 φράγκα τον μήνα. Όλον τον άλλον μισθόν μου τον στέλνω στην Ελλάδα».

Παρόμοια στάση κράτησε και όταν έφτασε στην Ελλάδα ως κυβερνήτης προσφέρθηκαν να του δώσουν ανάλογο οίκημα ως κατοικία, το οποίο δεν δέχτηκε θέλοντας να ζει συμμεριζόμενος την κατάσταση που επικρατούσε στην χώρα. «Ο μόνος στολισμός του κυβερνητικού «μεγάρου» είναι ο λαμπρός ήλιος της Ελλάδας και η λατρεία των Ελλήνων με την οποία δικαίως τον περιβάλλουν» έγραφε ο γερμανός ιστορικός Μέντελσον – Μπαρτόλντι. Παραδειγματική κίνηση αποτέλεσε και η άρνηση του να λαμβάνει τον

ορισμένο μισθό του κυβερνήτη, που ψήφισαν δύο φορές το Πανελλήνιο και η Γερουσία, διευκρινίζοντας πως «Είμαι ευτυχής διότι ηδυνήθην να προσφέρω δια την εθνικήν ανεξαρτησίαν και ελευθερίαν... Δια τον ουτόν τούτον λόγον, θέλη αποφεύγει και ήδη να δεχθή την προσδιοζόμενη ποσότητα δια τα έξοδα του αρχηγού της επικρατείας απεχόμενος εν όσω τα ιδιαίτερά μου χρηματικά μέσα που εξαρκούν από το να εγγίσω μέχρι και οβολού τα δημόσια χρήματα προς την ίδιαν μου χρήση...».

«Ουδέποτε θα επιτρέψω στον εαυτόν μου βελτίωση της τροφής, παρά μόνον τότε όταν θα είμαι βέβαιος ότι δεν υπάρχει ούτε ένα ελληνόπουλο που να πεινάει...».

Ανδρέας Λόντος

Αντίστοιχη στάση κράτησε και ένας εκ των πρωταγωνιστών της επανάστασης του 1821, ο Ανδρέας Λόντος. Ο πρώην μεγαλοκτηματίας, γιος ισχυρού κοτζαμπάση της Βοστίτσας, προσέφερε στον εθνικό αγώνα εκτός από την συμμετοχή του- πρωτοστάτησε στην έναρξη της επανάστασης- αλλά και μεγάλο τμήμα της περιουσίας του. Μετέπειτα στρατιωτικός μπήκε στην πολιτική εύπορος και δοξασμένος, χρημάτισε υπουργός στρατιωτικών και εσωτερικών στην επαναστατική κυβέρνηση.

«Αυτό τὸ σύστημα εἶχε κι' ὁ μακαρίτης ὁ Λόντος. Τὸν καιρὸν τῆς κυβερνήσεώς του κι' αὐτεινοῦ τοῦ φάνηκαν οἱ ἀρετές του. Ὁ μακαρίτης αὐτὸς ἔπεσε σὲ μεγάλον χρέος, ὅτι δὲν ἔβαινε ποτὲς πῆχην εἰς τὰ πράματά του. Ἐνας ἄνθρωπος, μόνος του, ἔπαιρνε τὸν μιστὸν τοῦ ὑποστρατήγου, ὅπου νὰ ζήσει καλὰ· ὅτι φαμελιά δὲν εἶχε. Ἐκεῖνο ὅπου φάνη, ἐμπήκε σὲ μιὰ μεγάλη ποσότη χρέος. Ἀπὸ αὐτὸ ἦταν ἀπὸ ἄλλο – μίαν αὐγὴ εὐρέθη σκοτωμένος, ὅλο του τὸ κεφάλι σκόρπιον καὶ ἡ πιστιόλα του ἄδεια. Αὐτὸ μόνον ὁ Θεὸς τὸ ξέρει» αναφέρει στα απομνημονεύματά του ο στρατηγός Μακρυγιάννης.

Αν θέλεις η νέα χρονιά να είναι κάπως καλύτερη και καινούργια, μέσα στην τόση άρνηση και σύγχυση της διαστημικής εποχής μας, ΒΡΕΣ ΚΑΙΡΟ...

Βρες καιρό να διαβάζεις...
Είναι ο ουρανός της σοφίας...
Βρες καιρό να προσεύχεσαι...
Είναι η μεγαλύτερη δύναμη στη γη...
Βρες καιρό για ψυχαγωγία...
Είναι το μυστικό να μείνει κανείς νέος...
Βρες καιρό ν' αγαπήσεις και να γίνεις αγαπητός...
Είναι προνόμιο δοσμένο από τον Θεό...
Βρες καιρό να δίνεις φιλία...
Είναι ο δρόμος που οδηγεί στην ευτυχία...
Βρες καιρό να γελάσεις...
Είναι η μουσική της ψυχής...
Βρες καιρό να δίνεις, να προσφέρεις...

Είναι πολύ σύντομη η ζωή για να είναι κανείς εγωιστής...
Βρες καιρό για δημιουργική εργασία...
Είναι το τίμημα της επιτυχίας...
Βρες καιρό για γνήσια φιλανθρωπία...
Είναι το κλειδί της πόλης του Παραδείσου.
Αν καταφέρουμε λίγο έστω...
και πλησιάσουμε όλ' αυτά τα ωραία
δεν θάχουμε άραγε προσπαθήσει για
μια ζωή με κάποιο νόημα, μια
ζωή ποιότητας;
Μ' ευχές κι αγάπη
Κύκλος Παπάγου
1994

Γιατί τα παιδιά λένε ψέματα;

Δρ. ΙΛΙΑ ΘΕΟΤΟΚΑ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ-ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο,

Πρόεδρος της Δράσης για την Ψυχική Υγεία

Τα παιδιά συχνά μπορεί να λένε ψέματα είτε στους μεγάλους είτε και μεταξύ τους. Αυτό που πρέπει να δούμε είναι σε ποιες ηλικίες-γιατί σε κάθε ηλικία το ψέμα δεν έχει την ίδια ερμηνεία- και σε ποιες συνθήκες το κάνουν.

Τα παιδιά στην ηλικία 3-5 συχνά μπορεί να πουν ψέματα, τα ψέματα, όμως, αυτά, δεν είναι πραγματικά, είναι μέσα στα πλαίσια της σύγχυσης που μπορεί να έχει το παιδί μεταξύ πραγματικότητας και φαντασίας. Οι γονείς, λοιπόν, σε αυτές τις ηλικίες πρέπει να χειριστούν το θέμα με λεπτότητα.

Στις περιπτώσεις που το παιδί κάνει κάποια σκανταλιά και η μητέρα το ρωτήσει: εσύ το έκανες αυτό; εσύ έχυσες το γάλα; Το παιδί μπορεί να απαντήσει όχι, γιατί κατά βάθος, δεν ήθελε να χύσει το γάλα και αυτός είναι ένας τρόπος να εκφράσει την επιθυμία του. Τα παιδιά σε αυτήν την ηλικία δεν θέλουν να χαλάσει η σχέση τους με τους γονείς, για αυτό αντιδρούν έτσι. Στην περίπτωση, λοιπόν, αυτή δεν του λέτε: λες ψέματα, αλλά του υποδεικνύετε πώς πρέπει να είναι τα πράγματα και προτείνετε μια λύση στο πρόβλημα. π.χ να πάρουμε μια πετσέτα να το καθαρίσουμε.

Αποφύγετε την τιμωρία. Μια σκανταλιά είναι μια ευκαιρία για μάθηση. Σε λίγο μεγαλύτερες ηλικίες, μπορείτε να πείτε: "καταλαβαίνω ότι είναι δύσκολο να μου πεις ότι το έκανες, αλλά θα προτιμούσα να μου το πεις και μετά θα βρίσκαμε λύση να το διορθώσουμε. Είναι

σημαντικό να λέμε την αλήθεια. Δεν πρέπει να λέμε στο παιδί μας "είσαι ψεύτης", γιατί το στιγματίζουμε και σταδιακά κόβουμε κανάλια επικοινωνίας μαζί του, κάτι που δεν το θέλουμε.

Σε μεγαλύτερα παιδιά, τα ψέματα μπορεί να είναι **ένδειξη ότι δεν μπορούν να χειριστούν μια κατάσταση, ή ένδειξη άγχους, όπου το ψέμα μπορεί να είναι μια βολική τακτική**, που μειώνει το άγχος. Τι να κάνετε; Φέρτε ένα παράδειγμα σε σχέση με τον εαυτό σας. Εξηγείστε ότι, αν λέμε ψέματα, οι σχέσεις μας με τους άλλους επηρεάζονται και μπορεί να χάσουν την αξιοπιστία τους.

Σε σπανιότερες περιπτώσεις, τα παιδιά λένε ψέματα στα πλαίσια μιας ψυχολογικής διαταραχής, μιας διαταραχής συμπεριφοράς, ή σε περιπτώσεις παθολογικού ψέματος. Εννοείται, ότι σε αυτές τις περιπτώσεις, η άμεση επικοινωνία του γονιού με ψυχολόγο κρίνεται αναγκαία.

Γιατί τα παιδιά λένε ψέματα;
- Για να διαμορφώσουν μια εικόνα. Για να έρθουν σε στενότερη επαφή με τους συνομηλίκους τους, για να τους εντυπωσιάσουν, έστω και μέσα από μια ψεύδη εικόνα.

- Για να αποστασιοποιηθούν από τους γονείς, όταν νιώθουν ότι οι κανόνες του σπιτιού είναι πολύ αυστηροί.

- Για να τραβήξουν την προσοχή.

- Για να αποφύγουν να πληγώσουν τους άλλους.

Για να αποφύγουν ένα μπλέξιμο.

Γενικότερα, γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο

να χειριστούν μια κατάσταση.

Έγκειται ασφαλώς στους γονείς να διαχωρίσουν τι είδους ψέματα λέει το παιδί και να χειριστούν ανάλογα την κατάσταση, π.χ., και οι γονείς πολλές φορές προτρέπουν το παιδί να πει ψέματα, π.χ., "πες στη θεία ότι σου άρεσε το δώρο για να μην την στενοχωρήσεις".

Βασικό έργο των γονιών είναι να βοηθήσουν το παιδί να κατανοήσει τη σημασία της ειλικρίνειας. Το να μπορεί κάποιος να σε εμπιστευτεί, αποτελεί τη βάση σταθερών σχέσεων με φίλους, συνομηλίκους και συντρόφους αργότερα στη ζωή του παιδιού.

Το πιο σημαντικό για τους γονείς είναι να βρουν το λόγο για τον οποίο το παιδί λέει ψέματα και να τον αντιμετωπίσουν. Τις περισσότερες φορές, το ψέμα δεν ενέχει ηθικές διαστάσεις, είναι περισσότερο τακτική για την επίλυση ενός προβλήματος και έτσι πρέπει να το χειριστούμε.

Εάν θεωρείτε ότι το παιδί σας χρησιμοποιεί ψέματα, που έχουν να κάνουν με ηθικά ζητήματα, ριψοκίνδυνη ή παρβατική συμπεριφορά, τότε πρέπει να σκεφτείτε και να προετοιμάσετε την επικοινωνία, που θα έχετε μαζί του. Θα πρέπει να σκεφτείτε τι θα πείτε, πώς θα αντιδράσετε συναισθηματικά, ακόμα και την ώρα και το μέρος που θα είστε, για να κάνετε αυτήν την παρέμβαση, ακόμα και το πού θα κάθαστε. Θα πρέπει να είστε ουδέτεροι και να σκεφτείτε ποια θέματα συμπεριφοράς πρέπει να θέσετε και πόσα από αυτά πρέπει να

θέσετε. Θα πρέπει επίσης να σκεφτείτε τις επιπτώσεις της συμπεριφοράς του παιδιού σας.

Μην κάνετε μακρόσυρτες διαλέξεις. Πείτε σύντομα: βλέπω αυτό και με απασχολεί αυτό. Να είστε συγκεκριμένοι. Μπορείτε να πείτε: το ψέμα αυτό θα έχει αυτήν την συνέπεια.

Μην στέλνετε σύνθετα μηνύματα. Ρωτήστε τι το έκανε να θέλει να πει ψέματα.

Κρατείστε ανοιχτό κανάλι επικοινωνίας δείχνοντας ότι μπορείτε να ακούσετε τα πάντα χωρίς να δείχνετε απειλητικοί.

Και βέβαια, φροντίστε να είστε εσείς μοντέλο για τα παιδιά σας.

Αν νιώθετε ότι η παραπάνω διαχείριση δεν έχει αποτέλεσμα, είτε γιατί ακούτε πολλές διαφορετικές γνώμες και μπερδεύεστε, είτε γιατί προβληματίζεστε ως προς το πώς να χειριστείτε την κατάσταση, συμβουλευτείτε ένα ψυχολόγο. Ακόμα και μια συνεδρία μπορεί να είναι πολύ διαφωτιστική.

Εξάρτηση απο τα έξυπνα κινητά

Τσεκάρετε το κινητό σας μόλις ξυπνάτε το πρωί και όταν πέφτετε για ύπνο το βράδυ;

Ελέγχετε το κινητό σας συνέχεια στην περίοδο των διακοπών;

Νιώθετε έντονο άγχος όταν είστε εκτός δικτύου, ακόμα και πανικό;

Είναι επιδημία της εποχής, έχουμε γίνει ψυχαναγκαστικοί και εμμονικοί με τα έξυπνα κινητά, είναι αυτό ψυχολογική διαταραχή ή απλά μας έχει παρσύρει η τεχνολογία και έχουμε υιοθετήσει καινούργιες συνήθειες;

Η ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια Δρ. Ιλία Θεοτοκά, ειδικευμένη στις εξαρτήσεις από ουσίες, αλκοόλ και ίντερνετ κατασκεύασε πρόσφατα το παρακάτω σύντομο test για το σκοπό αυτό που περιλαμβάνει τα παρακάτω ερωτήματα:

Ασχολείστε αρκετή ώρα με το κινητό σας τηλέφωνο, ακόμα και όταν δεν υπάρχει συγκεκριμένος λόγος;

Ο σύντροφός σας παραπονείται συχνά ότι δεν ασχολείστε μαζί του, γιατί είστε συνέχεια στο κινητό σας;

Οι γονείς σας ή μέλη του οικογενειακού σας περιβάλλοντος σας λένε ότι ασχολείστε πολύ με το κινητό σας και παραμελείτε άλλα πράγματα;

Ακόμα και όταν τρώτε κοιτάτε το κινητό σας;

Αν απαντήσετε καταφατικά σε 2 ή 3 από τις παραπάνω ερωτήσεις, τότε εμφανίζεται μια συμπερι-

φορά «εξάρτησης» από το κινητό σας τηλέφωνο. Βέβαια, θα πρέπει να σημειωθεί ότι **δεν υπάρχουν ακόμα επίσημα διαγνωστικά κριτήρια για νέες εξαρτήσεις, που έχουν εμφανιστεί τα τελευταία χρόνια, όπως εξάρτηση από το ίντερνετ, παιχνίδια στο ίντερνετ, εξάρτηση από κινητά τηλέφωνα.** Ωστόσο, αν κάποιος ή το περιβάλλον του παρατηρεί ότι αυξάνει τις ώρες στις παραπάνω δραστηριότητες, παραμελεί άλλες δραστηριότητες, ή κοινωνικές επαφές με ανθρώπους, έχει μειώσει τη φυσική δραστηριότητα, τότε ίσως θα πρέπει να προβληματιστεί μήπως οι ώρες ενασχόλησης θέτουν προβλήματα στις παραπάνω δραστηριότητες.

Τα έξυπνα κινητά μπορούν να προκαλέσουν συμπεριφορά «εξάρτησης», όπως η συμπεριφορά εξάρτησης από το ίντερνετ; Πιθανό, ναι, εφόσον εκλύουν συναισθήματα ικανοποίησης, ανταμοιβής, ή αισθήματα άγχους και δυσανεξίας όταν είναι κάποιος μακριά από αυτό, π.χ. περιμένοντας ένα μέιλ, ένα μήνυμα ή βλέποντας προσωπικές φωτογραφίες.

Ασφαλώς, σημαντικό ρόλο παίζει εάν η παραπάνω ενασχόληση επηρεάζει αρνητικά την επαγγελματική, προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή του ατόμου.

Σίγουρα, μπορεί να επηρεάσει την προσοχή και τη συγκέντρωση, προκαλώντας διακοπή ή διάσπαση

Δρ. ΙΛΙΑ ΘΕΟΤΟΚΑ
ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ-
ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ
Ψυχιατρική Κλινική
Πανεπιστημίου Αθηνών,
Αιγινήτειο Νοσοκομείο,
Πρόεδρος της Δράσης για
την Ψυχική Υγεία

της σκέψης ή της προσοχής. Μας αποσπούν από το να διατηρήσουμε την προσοχή μας σε μία δραστηριότητα ή απλά να μείνουμε μόνοι με τις σκέψεις μας, ή να σκεφτόμαστε βαθύτερα θέματα που μας απασχολούν.

Τι μπορούμε να κάνουμε για να μην "κολλάμε" στο κινητό μας;

Σκεφτείτε τις καταστάσεις και τα συναισθήματα που σας κάνουν να ελέγχετε τόσο συχνά το κινητό σας. Είναι επειδή βαριέστε, νιώθετε μόνοι, έχετε άγχος ή αγωνία για κάτι; Μιλήστε σε κάποιον αν νιώθετε κάποια από αυτά τα συναισθήματα.

Προσπαθείτε να πειθαρχείτε με τη χρήση του κινητού, όταν είστε με τα παιδιά σας, όταν οδηγείτε, όταν είστε σε μια συνάντηση, σε μία κοινωνική εκδήλωση. Θα εκπλαγείτε όταν νιώσετε ότι έχετε καταφέρει να ελέγξετε αυτή τη συνεχή επιθυμία. Βάλτε στο αθόρυβο το κινητό σας κάποιες στιγμές που χρειάζεται να εστιασθείτε σε μία σοβαρή δουλειά ή να ξεκουραστείτε.

ΤΑ ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΑ... ΨΥΧΟΡΡΑΓΟΥΝ

Αφορμή για να γράψω αυτό το κείμενο μου το έδωσε η «Συναυλία αλληλεγγύης ενάντια στο κλείσιμο των Ψυχιατρείων και στη διάλυση της Ψυχικής Υγείας» που έγινε τη Δευτέρα 6 Οκτωβρίου του 2014 στις 6 μ.μ. στην πύλη του ΨΝΑ (Δαφνί). Στη συναυλία που συμμετείχαν περί τους 20 καλλιτέχνες και συγκροτήματα, συμμετείχε και ο δικός μας ο Παντελής Θαλασσινός, τον οποίον όμως δεν τον άκουσα, λόγω επείγοντος τηλεφωνήματος και αποχώρησής μου προτού εμφανιστεί.

Προτού κάνω κάποιες κριτικές για το παρόν, όπου με άκομψο (για να μη γράψω Χουντικό) τρόπο οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών κάνουν προσπάθειες «αναβάθμισης» (:) της Ψυχικής Υγείας, επιτρέπτε μου να κάνω μια αναδρομή στο παρελθόν, στα τελευταία 33-34 χρόνια που έχω εμπλακεί στα θέματα της Ψυχικής Υγείας, διότι ευρίσκομαι στη Διοίκηση του Δρομοκαϊτείου σε διάφορες θέσεις (τα μισά χρόνια ως Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος)².

Αυτά λοιπόν τα χρόνια ταξίδεψα ως εκπρόσωπος του Ψυχιατρείου μας (και της Ελλάδος) σε διάφορες «προηγμένες» χώρες της Δυτικής Ευρώπης επί εποχής... ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα). Θυμάμαι: Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία (Τεργέστη με πολλά Ελληνικά ονόματα από Έλληνες επιστήμονες που διέπρεψαν στο Ψυχιατρείο της), Αγγλία (κωμόπολη Morpeth, Πολιτεία Northumberland, λίγο πιο κάτω από το Newcastle upon Tyne, Νοσοκομείο St. George, Διευθυντή και Πρόεδρο Δ.Σ. David Anderson).

Το Νοσοκομείο St. George στο Northumberland, επεβίωνε από την πώληση νερού(!) στην ευρύτερη πολιτεία, πράγμα το οποίο το επιδιώξαμε και εμείς στο «Δρομοκαϊτείο» με το άφθονο νερό που διαθέτουμε, αλλά δεν το καταφέραμε - άλλη μεγάλη «πανεμένη» ιστορία - παρά το γεγονός ότι ο ίδιος ο David Anderson είχε έλθει στην Ελλάδα να μας βοηθήσει.

Τη δεκαετία λοιπόν του '90 με αρκετή επιχορήγηση από την ΕΟΚ και με τον χαρισματικό Υπουργό Υγείας Γ. Γεννηματά (ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει -και το γράφει κάποιος που δεν ήταν ποτέ ΠΑΣΟΚ) κατορθώσαμε και ανανεώσαμε κτιριολογικά το «Δρομοκαϊτείο» με Νοσοκομείο Ημέρας, Κέντρο Πολλαπλών Ψυχοθεραπειών, δύο Ξενώνες (ενός 16 και ενός 50 ατόμων!), νέο Κτίριο Εργασιοθεραπείας με αρκετές απομακρυσμένες Εξωνοσοκομειακές δομές και με αρκετές άλλες διακρίσεις και επιτεύγματα. Η Ακαδημία Αθηνών με την προβολή μας διεθνώς και με τη συμπλήρωση 100 χρόνων λειτουργίας μας απένειμε βραβείο³. Την ίδια εποχή κάποια Επιτροπή της ΕΟΚ υπό τον κ. Brown(:) επισκεπτομένη τη χώρα μας, μας «προϊδέαζε» ότι θα μετατραπούμε(!) σε μια ωραία τουριστική μονάδα όταν κλείσει και το τελευταίο(!!!) τμήμα μας (καλύπτουμε 317 στρέμματα πράσινο με δάσος, ελαιώνα, λόφο και άφθονο νερό!...).

...Και τα χρόνια... κύλαγαν, όπως θα έγραφε και ο ποιητής, και από τη μία οι Κρατικοί φορείς προσπαθούσαν να καταργήσουν... τα «Άσυλα», κατά την προσφιλή τους ορολογία, από την άλλη οι εργαζόμενοι προσπαθώντας να επιβιώσουν: τα Κρατικά Νοσοκομεία προσπαθώντας να επιδείξουν και να αποδείξουν ότι είναι απαραίτητα (το «Δρομοκαϊτείο» με σημαία, επιπλέον, το άρθρο 109 του Συντάγματος περί Κληροδοτημάτων) έκαναν κινήσεις, απεργίες, νομικά τερτίπια κ.α., οι οποίες (κινήσεις) πολλές φορές ήταν μπουμπρανγκ κατά του σκοπού για τον οποίον εγίνοντο! Στη μέση οι ταλαιπώροι ασθενείς και οι άτυχοι συγγενείς να... προσπαθούν να βρουν το δίκιο τους. Τα ΜΜΕ να προσπαθούν (πολλές φορές βυσοδομώντας από παραπληροφόρηση) να προσπαθούν να γεμίζουν τις σελίδες τους (γραπτές ή διαδικτυακές) και τις εκπομπές τους υπερβάλλοντας (τις περισσότερες φορές) και κάνοντας κακό... ένθεν κακειθεν.

Και έτσι προσπαθώντας η παρούσα Κυβέρνηση (όπως και οι προηγούμενες) να εφαρμόσει το... Μνημόνιο για την Ψυχική Υγεία, το μόνο που θα μπορέσει να επιτύχει είναι ένα πισογύρισμα μερικών ετών, διότι να μην η ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ χρειάζεται, όμως με την απουσία ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ο κορμός των μεγάλων Ψυχιατρικών Μονάδων είναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ. Δεν είναι δυνατόν να πεταχτούν στον Καιάδα ανθρώπινες υπάρξεις επειδή υπέγραψε ο τάδε με τον δείνα μνημόνιο συνεργασίας. Η ψυχασθένεια, η αναπηρία και ο καρκίνος, είναι εν πολλοίς, αθεράπευτες καταστάσεις, είτε το δεχόμεθα είτε όχι!

Μπράβο λοιπόν στους διοργανωτές της μεγάλης συναυλίας της 06-10-2014 για να ξυπνήσουν τη συνείδηση κάποιων, ακόμα και συναδέλφων τους συνδικαλιστικών φορέων, οι οποίοι - όπως και παλαιότερα - όταν οι κυβερνώντες είναι «ημέτεροι» ΔΕΝ φέρονται σωστά (Μιχάλη μ' ακούς;).

Κουράγιο λοιπόν αδέρφια, υπομονή και κουράγιο, για να μην προκαλέσει η εργασιακή κόπωση (το burnout) και άλλες επιπλοκές, όπως το τελευταίο συμβάν της αυτοκτονίας ψυχασθενούς!...

ΜΕ ΑΓΑΠΗ,

Αναστ. Ι. Τριπολίτης
Αγγειοχειρουργός

πρ. Πρόεδρος «Δρομοκαϊτείου» ΨΝΑ

Υ.Γ.: Προσπαθώ να αποφύγω την περαιτέρω ταλαιπωρία σας με τα γραφόμενά μου, όμως... ο πειρασμός είναι μεγάλος! Έτσι αντιγράφω μόνο 5-6 γραμμές από το δισέλιδο κείμενο του σφαγύ συναδέλφου (παλαιμάκου πλέον) Χάρη Βαρουχάκη, που έπεσε στα χέρια μου:

«Στόχος της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης όπως την οραματίστηκαν οι εμπνευστές της και όσοι πορεύτηκαν σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες της δεν είναι απλώς να επιβιώσει ο άρρωστος, αλλά να επιβιώσει ως άνθρωπος. Δεν είναι να επιβιώσει ως όν που οι μόνες ανάγκες του και τα μόνα του δικαιώματα είναι «Μαμ, κακά και νάνι». Και οι μόνες του υποχρεώσεις να μη πειράζει, να μη ενοχλεί, να μη ταρασσει τη μακάρια και αναισθητη γαλήνη των άλλων. Σκοπός, πνεύμα, αίμα και σάρκα της Ψυχιατρικής μεταρρύθμισης είναι να ξαναβρεί ο άρρωστος το χαμένο του Πρόσωπο, να ξαναζήσει το θαύμα της ανθρώπινης ύπαρξης της μοναδικής και ανεπανάληπτης που παραμένει η ίδια και ταυτόχρονα διαφορετική στη πορεία του χρόνου». ΜΠΡΑΒΟ ΧΑΡΗ!

Τελειώνοντας (επιτέλους) Κα Πρόεδρε, θα σας παρακαλούσα να δημοσιεύσετε ΟΛΟ-ΚΛΗΡΟ το κείμενό μου για να ενημερώνονται σωστά οι αναγνώστες σας (μας). Άλλωστε ΟΛΟΙ μας για τον ίδιο σκοπό εργαζόμαστε, για την προστασία των ψυχασθενών και για την πρόοδο του Δρομοκαϊτείου.

Με Εκτίμηση, Σεβασμό και Αγάπη,

Αναστ. Ι. Τριπολίτης

Αγγειοχειρουργός πρ. Πρόεδρος του Δ.Σ. Δρομοκαϊτείου

² Υψηλότερο αμισθί ως εκπρόσωπος του Κληροδοτήματος και όχι ως πολιτικό πρόσωπο.

³ Το μόνο σημείο που αποτύχαμε ήταν η εμπλοκή μας στον αγώνα κατά των ναρκωτικών, διότι το «συνδικαλιστικό κατεστημένο»... δεν το επέτρεψε!!!

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Αμβέρσα, Γενάρης 195...

Αγαπημένη μου γυναίκα Κυριακούλα,

Είμαι καλά κι εύχομαι το ίδιο για σένα και τα παιδιά μας. Μια βλάβη της μηχανής και η κακοκαιρία, δεν κατορθώσαμε να κάνουμε Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά στην στεριά, αλλά στην καρδιά του Ατλαντικού με τα άγρια κύματα να κτυπούν το καράβι, που κουπαστάριζε (κουινιότανε) πάνω-κάτω, σαν κρομμυδότσοφλο. Είδαμε το χάρο με τα μάτια μας. Λίγο έλειψε να μας πάρει η θάλασσα έναν άνθρωπο από την πρύμη που πήγε να λαδώσει το τιμονάκι. Ήταν τυχερός που πιάστηκε από τα ρέλια (κάγκελα) και σώθηκε. Είχε άγιο μαζί του.

Την παραμονή μας λυπήθηκε ο Θεός και η θάλασσα καλμάρισε. Από νωρίς τα παιδιά είχαν κάνει όλες τις προετοιμασίες για τη γιορτή, αλλά τι τα θες πίκρα αγιάτρευτη Κυριακούλα μου. Σαν να σε ακούω τώρα που πάντα μου έδινες θάρρος και μου 'λεγες χαμογελαστή με τα μεγάλα μελαγχολικά μάτια σου "κουράγιο άντρα μου, μη χολοσκάς, όλα θα πάνε καλά με την δύναμη της Παναγιάς". Μα τι τα θες, άγριο πράγμα να κάνεις γιορτές μέσα στο φουρτουνιασμένο πέλαγο, στη φυλακή του αφιλόξενου Ωκεανού.

Ο γείτονάς μας, ο Σιδεράς, ξύπνησε από τα χαράματα για να μαγειρέψει όλες τις νοστιμιές ο καπνένος. Πέτυχε τη γαλοπούλα και τα ψητά, τα φοινίκια και τους κουραμπιέδες. Μας έκανε λουκουμάδες, ακόμη και σβίγκους, που αρέσουν στο Α Μηχανικό. Ο Λαγκαδούσης λωστρόμος Γιαννόπαπας μας έβαζε τα στολίδια

στις χούφτες για να κρεμάσουμε στο δέντρο, με το αστέρι στη κορυφή, και να ξεχαστούμε μακριά από τα σπίτια μας. Μετά το μποτσάρισε (στερέωσε) καλά στο κέντρο του σαλονιού για να μη πέσει με το μπόζι.

Παίξαμε και λίγο χαρτιά για το καλό. Κερδισμένος και φέτος ήταν ο καπετάν Μάρκος. Μόλις άλλαξε ο χρόνος, ο ανθυποπλοίαρχος με τη μπουρού (σφυρί-χτρα) του карабиού σφύριζε με ρυθμό, ενώ ο υποπλοίαρχος έριχνε στον έναστρο ουρανό διάφορες φωτοβολίδες. Το καράβι φώτιζε το πέλαγος σαν ένα μεγάλο πολυκάνδηλο.

Το ίδιο έκανε και ένα άλλο καράβι της εταιρείας, κοντά μας, γιατί είχαν δώσει στίγμα ραντεβού στον ασύρματο με το καπετάνιο μας στο πέλαγος.

Το τουρνέσι (φλουρί) της πίτας έπεσε στο καμαροτάκι. Χαλάλι του, φτωχό παιδί. Πήρε τα εκατό δολάρια.

Μετά τις χαιρετούρες μεταξύ μας και την ευχή του χρόνου στα σπίτια μας, εγώ πήγα στη βάρδια της γέφυρας και της μηχανής διάφορα γλυκά και να τους κάνω λίγη παρέα. Να άκουγες και τον καπετάν Μανώλη πως τραγουδούσε μαζί μας τα κάλαντα με το τρίγωνο "Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά" και το Λεωνίδα το Λίναρη πως κτυπούσε ρυθμικά την τραμπούκα. Ήταν πολύ ωραία! Να 'ναι καλά οι άνθρωποι.

Κυριακούλα σε δυο μήνες θα είμαι στη Χίο, πρώτα ο Θεός, να κάνουμε όλοι μαζί Πάσχα. Δεν θέλω να στεναχωριέσαι που φέτος δεν κάναμε λάδι. Με τις οικονομίες μας, όταν έρθω, θα πάρουμε εκείνο το οικοπεδάκι που σου άρεσε στον Πειραιά. Να προσέχεις

και να μου φιλήσεις τα παιδιά. Εάν οι γονείς μας χρειαστούν γιατρό να τους κατεβάσεις κάτω στη χώρα, μη κάνεις οικονομία. Μάθε ότι από τη Βαλτιμόρη σου αγόρασα τα σεντόνια που ζήτησες για την προίκα της κόρης μας, και ότι άλλο μου έγραψες, με μια πολύ ωραία Χριστουγεννιάτικη κάρτα κι ευχές.

Χαιρετισμούς σε όσους ρωτούν για μένα και στον παπά, και πες του να λειτουργήσει το εξωκκλήσι του Αγίου Νικολάου. Σε αφήνω τώρα γιατί νύχτωσε και πρέπει ν' ανεβώ στη γέφυρα για την βάρδια. Δόξα τω Θεό, μπουνταςάρισε η θάλασσα.

Καλή χρονιά, με υγεία, στο σπιτικό μας γυναίκα! Με τη θαλασσινή μου ψυχή σε φιλώ στοργικά.

Με αγάπη Μιχάλης
Αποστολεύς Καπετάν Κ. Φράγκος

Αποχαιρετώντας τον πατέρα

Αθήνα 10-1-2015
ΕΡΙΤΙΜΟΝ Κα Νίκη Σκαρβέλη.
Πρόεδρος του Σωματείου Φίλων του Δρομοκαΐτειου.

Ερίτιμε Κα Σκαρβέλη
Χρόνια πολλά καλή Χροιά
Λάβαμε την υπέροχη εφημερίδα σας [Δρόμοι Ψυχής] και μαζί με τις ευχαριστίες μας, θα θέλαμε να εκφράσουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια για το υψηλόν έργο που με συνέπεια και αυτοθυσία επιτελείτε.
Η εφημερίδα σας, επίσημο όργανο των πολύμοχθων αγώνων και προσπαθειών σας υπέρ των νοσηλευομένων του Δρομοκαΐτειου θεραπευτήριου, αποτελεί έναν πνευματικό θησαυρό.
Με λαμπρά μηνύματα πού εσείς απευθύνετε ως πρόεδρος, μεστά περιεχομένου, με θέματα ιατρικά, λογοτεχνικά, ψυχιατρικά, επιστημονικά, πολιτισμικά και άλλα, πού ξεκουράζουν και ευραίνουντις ψυχές.
Είναι θαυμαστή η πολυμορφία των θεμάτων της εφημερίδος σας, γραμμένων όλων από έμπειρους και έγκριτους επιστήμονες και χειριστές της γραφίδος.
Σάς εύχομαι να συνεχίσετε την λαμπρή αυτή έκδοση εις έτη πολλά, επ' αγαθώ του πολύτιμου ιδρύματος Δρομοκαΐτειου, πού ανιδιοτελώς υπηρετείτε.

Με τιμή
Καπετάν Κώστας Φράγκος

Χίος 24-12-2014
Αξιότιμη κυρία Νίκη Σκαρβέλη
Πρόεδρος Σωματείου «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ

Αγαπητή κυρία Σκαρβέλη με χαρά έλαβα το νέο τεύχος της εφημερίδας σας «Δρόμοι Ψυχής» και θα ήθελα να σας συγχαρώ εκ βαθέων για την υπέροχη αυτή έκδοση σας, την οποία είχα την τιμή και την χαρά να παρακολουθώ επί χρόνια.
Το έντυπο αυτό με την ποιότητα του, ανεβάζει την επιστημονική, πολιτιστική και κοινωνική ανθρωπιστική στάθμη πολύ ψηλά. Τα θέματα της εφημερίδας σας εκλεκτά, γραμμένα από καταξιωμένους ανθρώπους των γραμμάτων, των τεχνών, της λογοτεχνίας, του κοινωνικού και πολιτιστικού στίβου, ευφραίνουν, πλουτίζουν, διευρύνουν το γνωστικό ορίζοντα των αναγνωστών.
Δεχθείτε τα θερμά μου συγχαρητήρια και ένα μεγάλο ΜΠΡΑΒΟ! Συνεχίστε το υψηλό σας έργο. Η εφημερίδα σας τιμά τα γράμματα, ανεβάζει το επίπεδο του κόσμου, νοηματίζει τη ζωή.

Με τιμή
Βιβή Ποταμούση
Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος & Πολιτισμού Δήμου Χίου

Τις πιο θερμές μας ευχαριστίες για τα καλά σας λόγια που μας δίνουν κουράγιο και μας εμπυχωώνουν στο έργο μας.

Από το ΣΦΔ η πρόεδρος Ν. Σκαρβέλη

Αθήνα, 22-12-2014
Ερίτιμον Κυρίαν
Νίκη Σκαρβέλη
Πρόεδρος του Σωματείου «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ»

Αγαπητή Κυρία Σκαρβέλη,
επί αρκετά έτη παρακολουθώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα δημοσιεύματα της υπέροχης εφημερίδας σας «ΔΡΟΜΟΙ ΨΥΧΗΣ», και πραγματικώς, με συγκινούν, με ενθουσιάζουν και πλουτίζουν τις γνώσεις μου και με ευαισθητοποιούν για τους ανθρώπους που νοσηλεύονται στο Δρομοκαΐτειον Ίδρυμα και για τους οποίους αναλίσκεσθε θυσιαστικά.
Η εφημερίδα σας πλούσια σε ανθρωπιστικό, κοινωνικό, επιστημονικό, πολιτιστικό, ιατρικό, λογοτεχνικό, ψυχαγωγικό περιεχόμενο αποτελεί εκδοτικό υπόδειγμα προς μίμηση. Γι' αυτό το λόγο τη θεωρούμε ένα πνευματικό διαμάντι και ευχόμαστε και έτη πολλά να την εκδίδετε προς ωφελείαν των αναγνωστών και επ' αγαθώ των νοσηλευομένων του Δρομοκαΐτειου που τόσο θυσιαστικά υπηρετείτε.
Με εξαιρετική τιμή
Δρ. Φιλ. Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου

Ερίτιμον κυρίαν
Νίκη Σκαρβέλη
Πρόεδρος Δ.Σ. του Σωματείου «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ»
Αθήνα, 26.12.2014

Αγαπητή κ. Σκαρβέλη,
Έλαβα το χριστουγεννιάτικο φύλλο της υπέροχης εφημερίδας σας «Δρόμοι Ψυχής» και σας ευχαριστώ θερμότατα.
Επιτρέψατε μου να σας συγχαρώ για την ωραία εμφάνιση της εφημερίδας και κυρίως για το υπέροχο περιεχόμενό της. Οι χριστουγεννιάτικοι χαιρετισμοί, μεστοί σε νόημα και πνευματικότητα, τα υπέροχα οικοδομητικά, παιδαγωγικά, ψυχολογικά, επιστημονικά και επετειακά θέματα. Μπράβο σας, διότι δεν αφήνετε απαρτήρητες τις μεγάλες επετείους, τις σημαντικές για το έθνος και την πίστη μας, όπως του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου και άλλες, για τις οποίες συμμετέχετε σε συνέδρια και ημερίδες, εκπροσωπώντας επάξια το σωματείο μας, γεγονός που δείχνει την ευαισθησία σας σε θέματα πολιτισμού και γενικότερα σε οτιδήποτε τιμά και ανεβάζει το ανθρώπινο πνεύμα. Η ποικιλία θεμάτων θεωρώ ότι εμπνέει, ανεβάζει, ψυχαγωγεί, οικοδομεί.
Κυρία Σκαρβέλη, συνεχίστε να εκδίδετε την θαυμάσια εφημερίδα σας, εξακοντίζοντας μηνύματα ζωής, χάριν των τροφίμων του Δρομοκαΐτειου, που ουσιαστικώς και ανιδιοτελώς υπηρετείτε.

Με τιμή και αγάπη
Η. Φραγκοπούλου
Δικηγόρος

Φωτογραφίες από την έξοδο του ξενώνα Πετραλώνων σου κ. Μπαϊρακτάρη στο Μοναστηράκι

Η ταμίας μας κ. Λιλή Μπατζόγλου με τον κουμπάρο της κ. Μπαϊρακτάρη

Ευχαριστούμε τον κ. Μπαϊρακτάρη που προσέφερε δωρεάν το γεύμα στον ξενώνα των Πετραλώνων

Φωτογραφίες από την συνεστιάση των Φίλων του Δρομοκαΐτειου της 21ης Δεκεμβρίου 2014.
Ευχαριστούμε θερμά τους φίλους μας που κατέκλυσαν τις αίθουσες πάνω, κάτω και έξω από το ρεστοράν του κ. Μπαϊρακτάρη.

Κοπή πίτας στο Δρομοκαΐτειο

Διακρίνονται ο κ. Δήμαρχος Χαϊδαρίου, ο κ. Ψαρρός, ο κ. Τριπολίτης, μέλη του Δ.Σ. του κληροδοτήματος και άλλοι προσκεκλημένοι

Η Πρόεδρος με μέλη του Δ.Σ.

Η κ. Σκαρβέλη στο βήμα κατά την ομιλία της

Συντακτική Επιτροπή: Α. Σκαρβέλη Διευθύντρια (Πρόεδρος Δ.Σ.), Κ. Παπαγιάννη, Ε. Τσίμπλη, Γ. Μετεκίδης, Μ. Φυστέ
Υπεύθυνη Οικονομικών: Ε. Μπαρτζόγλου - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Νίκη Σκαρβέλη
Επιμέλεια - Παραγωγή - Εκτύπωση: Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

* ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ